

Финансирање јавних библиотека у Србији

Када сам, пре две године, излажући на стручном скупу, повезала библиотечке фондове са финансирањем библиотека, управник једне наше велике библиотеке констатовао је да сам промашила тему. Управник друге једне библиотеке, рече ми, пре годину дана, како о буџетима библиотека нема шта да се прича. Трећа ситна саботажа која ме је дефинитивно уверила да је финансирање библиотека велико и неуређено поље српске библиотекарске праксе, везана је за високог покрајинског функционера који ми је, пре неколико месеци, обећао за *Читалиште* текст на ову тему, тада питао да ли ћу смети да објавим све оно што он има да каже, а никада после није одговорио ни на телефонски позив...

Питање финансирања јавних библиотека није питање пара и тога да ли их имамо или немамо. *Немамо их довољно*, и по томе се српске библиотеке не разликују од библиотека било где другде. Питање финансирања јесте питање система, стабилности, предвидивости, планирања, комуникације, јавности рада и упоредивости. Свака од ових категорија може се сагледавати, рецимо, кроз једноставан податак да се у Београду *по глави становника* издваја 2,82 евра за издржавање јавне библиотеке, у Хелсинкију нешто преко 50 евра, а у Чепел Хилу 40 долара. И опет, уз питање о висини издвајања иду и она друга: колико јавних библиотека у Србији може да објави овакав податак или свој буџетски биланс на сајту, колико је пракса буџетирања стабилна, а колико се мења из године у годину, како се на нивоу општина и регија распоређују средства буџетским корисницима, који проценат општинског буџета добијају библиотеке, како се библиотека котира у односу на друге институције културе у општини, како о томе размишљају грађани и да ли су уопште свесни да део новца из општинских пореза иде за издржавање библиотеке, јесмо ли осуђе-ни само на буџет... Може ли се и како мењати актуелно стање?

Позивајући библиотекарску јавност да размишља и пише на ове теме, *Панчевачко читалиште* нуди модел Библиотеке града Београда, највеће јавне библиотеке у Србији, искуство Народне библиотеке у Хан Пијеску, најнеразвијенијој општини Републике Српске, као и примере добре праксе јавних библиотека у Краљеву и Зрењанину.

Фото: Л. Адровић